

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótalajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Délibábok.

Zombor, 1906. jul. 30.

II.

Kik azok, kik délibábos politikát űznek? kik olyan követelésekkel lépnek fel, minőket a világ egyetlen egy államának kormánya sem hajlandó teljesíteni, mert homlokegyenest ellenkeznek az egészséges államfejlődés s általában az evolúció sarkalatos törvényeivel?

Volt idő s talán nem is olyan régen, mikor az államalkotó nemzettestnek legnemzetibb része futott a nemzeti jogok és közszabadságok teljességének mennyországába vezető szivárványhid után vagy helyesebben szólván, egy helyben mozdulatlanul vesztegelve, lelkes, de céltalan szóáradatok közt várta, hogy az a ragyogványos hid elébe járuljon s kezes báránka módjára oda tartsa hátát az egyszerre mennybe jutni akarónak lába alá.

Bármennyire is igaz történelmi jogra támaszkodott s bármennyire is a nemzeti állam teljes kiépülését célozta s bármennyire is a nemzet egyetemének szívében gyökerezett a 48-as és függetlenségi pártnak politikája a multban,

délibábos politika volt, mert az államkormányzat egész területén teljesen szabad kéz föltétele alatt volt csak hajlandó a passzív sérelmi politika teréről az aktív politika terére átlépni és nem számolt azokkal az erőteljesekkel, melyek annál inkább összefogtak volna nemzeti törekvéseink elfojtására, mennél teljesebben nyilvánultak volna meg a cselekvő politikában.

Ez az oka, hogy az ország legnemzetibb, mert a nemzet érzelmeit, vágyait, törekvéseit legtisztábban és legteljesebben kifejező párt évtizedeken át az aktív politika teréről leszorítva mozdulatlanra volt kárhozható.

Ahelyett, hogy romlatlan és erejével hathatott, alkotható, gyarapítható volt, be kellett érnie azzal, hogy nagyobb vagy kisebb ékesszólással, több vagy kevesebb meggyőző erővel hirdette a nemzet elvitázhatatlan történelmi jogait, valamint az elveket és eszméket, melyek szerint egy modern nemzeti államot megalapozni, felépíteni és betetőzni kellene.

Ahelyett, hogy saját példaadásával megmutatta volna, hogyan kell eljárnia

egy nemzeti kormánynak az adott viszonyok között, hogy nemzeti szabadságunk és függetlenségünk ős erőttől duzzadó fáját ne nyesegethesse többé vissza a nemzettől idegen nagyhatalmi politika, hanem mind több és több új hajtással gyarapodó terepélyének oltalma alatt teljes biztosságban és háborítatlan jólétben fejlődhessek a nemzet, — ahelyett hálátlan, meddő Kasszandra szerepre kellett vállalkoznia: rámutatott a kormányok egy-egy vállalkozásának nemzetrontó következményeire, de a kormányok nem hallgattak jós szavaira. Mért is hallgattak volna? Jól tudták, hogy a szónokló, de tette nem kész Kasszandraké épugy nem veszedelmesek, mint a hogy az ugató kutya nem harap.

Igy sülyedt a nemzeti politika színvonala a felváltó rendszer kizártsága miatt semmitől sem tartó kormányok alatt egyre alább-alább le egészen az ugynevezett darabont-kormány tiszta nemzetietlenségéig; így zsugorodtak össze s részben így sikkadtak el a mind tágabb lelkiismeretű kormányok kezén-közén azok a nemzeti vívmányok, melyeket Deák Ferenc böl-

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

A Noémi-dalokból.

III.

Nagy távolában a térnek s időnek
Csak jobban éget, Szerelem, napod;
Lobogásod szárnyai egyre nőnek,
Erődöt, fényedet onnan kapod.

Ne fogjon el hát, édesem, a bánat,
Egymáshoz így vagyunk mi csak közel;
Ha „ég veled“-et sóhajtok utánad,
Nincs abba' más, csupán egy szent kívánat:
„Hozzon az ég“! borulj reám, — jövel!

IV.

Ó jótévő tündér is ez a távol!
Lombon, virágon szép arcod nevet;
A nagy mindeuség lelked illatától
Megittasultan nyomja szivemet.

Neved ragyogják: a csillagos égbolt,
S a havasok tündöklő ormai;
Erdők zugásán a nagy Istenség szól:
„Te legdícsőbb művem!“ — zokogja ki:
„Szeretnék lábaidhoz omlani!“

Timár.

A tanyafelügyelő.

Ira: Türr Antal.

Olyan melegen tűzött le a nap a felhőtlen égről, hogy a fű is elsárgult és szinte ragyogott az ember lába alatt. Még a kutyám is erősen rimázkodott a nagy hőségtől fülledt tanyai levegőben. De azért jó idő volt ez nagyon az aratásra. A kasza pengéje alatt rendre hullott az arany kalász és az aratók vig nótával dicsőítették a Mindenek urát, amiért hogy bőven ontotta az „áldást“.

Garay Bálint uramnak öt-hat tanyája volt az alföldi Kánaánban, hát ilyenkor akadt dolga bőven. Egyik-másik tanyája más vármegye határában feküdt, fél napi járásra is. Ő maga a „Panna“ tanyán lakott. Ez volt a megboldogult nagyszónoknak is a legkedvesebb tartózkodási helye. Az ő nevével keresztelte el a nemzeti Garay Bálint uram a tanyát „Panna“ tanyának. Olyan Eldorádó-féle volt az, ahol tejjel mézzel folyt minden és ahová a közeli távoli tanyákról az urak is szeretettel tértek be a tüzes paripáikon a szives barátság, meg a jó bor kedvéért. Szípkázott ilyenkor a jókedv a beszédes ajkakon, az arany nedű meg gyöngyöket hányt az ezüst serlegekben.

Hát, hogy beköszöntött az aratás, Garay Bálint uram befogatta a tüzes pejesikókat és hajtattott egyik tanyáról a másikra. Mint afféle jó gazda, maga szeretett legjobban utána nézni minden dolognak. Sokszor napokig se vetődött vissza a „Panna“ tanyára, de közben, ha éppen úgy esett, megjelent hatalmas alakjával a megyegyűléseken is. Ezeket a gyűléseket a világért se mulasztotta volna el, mert nagy kedve tellett abban a kuruc nemzetes urnak, ha a zöld asztalnál ledorongolhatta a megyei főispánt, vagy egyéb megyei potentátot az átkos politikai elveikért. Azonban a fehér asztalnál már nem volt kuruc és olyan barátságosan rázta meg a kezét a legnagyobb labanának is, hogy az a halála napjáig is megemlegette.

A fehér asztalnál nem ismert politikát. Ott az egyenlőség, testvériség és szeretet volt a jelszava. Ezért szerették még a politikai ellenfelei is. És ha valamit mondott, annak mindig volt magja, sava.

Volt Garay Bálint uramnak egy liberias inasa is: Keserű Janesi. Kicsi gyerekkorában vette a házhoz a nemzetes asszony, mert árva volt. Felnevelték és a nemzetes ur liberias

csessége az 1867. XII. t. c.-be tényleg befoglalt.

Ime hová kellett jutnunk, hogy ez a nagy nemzeti pártunk valódi hivatására eszméljen; hogy átlássa a „mindent egyszerre“ politikai elvnek hivságát, átlássa az igazságot, hogy mindent kockáztat, aki mindent egyszerre akar.

Hasztalan volna most arról elmélkedni, hogyan állana ma az ország, ha ez a nemzet szívéből szakadt, a nemzet érzelmeivel, vágyaival, törekvéseivel azonos nagy párt évtizedekkel előbb lép ki a politikai cselekvés porondjára. Egész ország örvend, hogy végre bátor elhatározással kezébe vette a kormány gyeplőjét s bizalommal tekint jövőendő működése elé, mert tudja, hogy ha nem is szerez meg azonnal mindent, ami történeti jogalapon megillet bennünket, minden ténye egy-egy lépés lesz az eszmény felé, mely el nem homályosodva él valamennyiünknek szívében.

S azonfelül a mi lelkünk még azért is örvendez, hogy legnemzetibb pártunkat ma már nem kell a délibábot kergető politikai pártok közé soroznunk, hanem azon a téren látjuk működni, ahol nem az ékes szavak, hanem a derék tettek arathatnak csak dicsőséget.

Tisztviselők fogyasztási szövetkezete.

Annak a cikknek, melyet egyik múlt számunkban e tárgyról közreadtunk, visszhangja kelt. Vértesi Károly, kihez a cikk szólt, több tisztviselő felkérésére késznek nyilatkozott arra, hogy az elviselhetetlen drágaság ellen védekezni akaró mozgalomnak élére áll s erejéhez képest mindent el fog követni, hogy a köz- és magántisztviselőknek életérdekei egy fogyasztási szövetkezetben kellő oltalmat nyerjenek.

inast faragott belőle. De Keserű Janesi nem igen kedvelte ezt a „hivatalát“. Az uri életmódtól elhízott alakja nem predesztinálta erre az állásra. Kővér testét alig vonzolták a esigalassu lábai. Nem lehetett semmit se kívárni a kezéből. Olyan teddide-teddoda módra cselekedett mindent. Csak a pincében érezte magát jól, a teli hordók társaságában. Jó barát lett volna belőle. A nagy hasa és a rezes orra megvolt hozzá, hanem az esze már nem volt valami hozzáértő. Az apró, álmos szeméből is, melyek olyanok voltak, mint az aludtfej, kilátszott, hogy olyankor jöhetett a világra, mikor az ur Isten szűken mérte a bölcsességet. Nem volt ugyan féleszü, de Hazafi Verai Jánossal bátran kezét foghatott volna. A tanya népe csak „szelid bolondnak“ titulálta.

Később a nemzetes ur is belátta, hogy Keserű Janesi nem való inasnak, előléptette hát kegyelemből tanyafelügyelőnek. Ez már jobban megfelelt a vérmérsékletének. Dolga nem volt, egész nap alhatott, vagy bolondságokon törhette a bozontos fejét. Ennek osztán Garay Bálint uram is sokszor hasznát vehette, mert a hosszú téli estéken, mikor vendégse-

A cikk jó eszme volt, a tisztviselők jó helyre fordultak. Vértesi Károly, amellet hogy szapora rendre boesájtja világgá idegen földről és népeiről regélő, szivet-lelket gazdagító és gyönyörködtető, szebbnél-szebb könyveit, teljes odaadással képes szolgálni a közszükség érzésből fakadó társadalmi törekvéseket is és mert teljes odaadással, annál fogva sikerrel is. Március idusa, a Schweidelszobor, a vármegyei irodalmi társaság, a magyar védő-egyesület zombori fiókja mind, mind az ő buzgó és eredményes társadalmi tevékenységének beszédes hirdetője.

Hogy a köz- és magántisztviselők hozzáfordultak bajukban, holott ő maga se nem köz-, se nem magántisztviselő, az is bizonyítja, hogy éppen az ő társadalmi tevékenységének sikereiből fakadt erős bizalmuk vezérelte őket hozzá. Viszont Vértesi Károly bizvást vállalkozhatott a tisztviselők törekvéseinek megvalósítására, mert a létesítendő fogyasztási szövetkezet módot nyújt egyuttal neki, mint a Magyar Védő-Egyesület zombori elnökének, annak bebizonyítására, hogy hazai forrásokból is lehet igen jó és mégis jutányos áru cikkeket beszerezni.

Vértesi Károly, amint magáévá tette a tisztviselők ügyét, azonnal hozzálátott a dologhoz. Folyó hó 30-ára a városháza tanács-termébe d. u. fél 6 órára általános értekezletre hívta össze az összes köz- és magántisztviselőket, kik közül mintegy ötvenhatvanan jelentek meg, úgy hogy minden tisztviselői karnak megvoltak a maga képviselői.

Az értekezletet Vértesi Károly a következő tartalmaz, a szervezés nehézségeire ügyet vető és mégis a sikerbe vetett reménységgel áthatott beszéddel nyitotta meg az értekezletet:

Vértesi Károly beszéde.

Igen tisztelt urak!

Szívélyesen üdvözlöm önöket és köszönöm, hogy hívásomra ilyen szép számmal eljöttek.

Ebben a nagy tanácssteremben, városunkat érdeklő sok jó, hasznos és hazafias dologról tanácskoztak és határoztak már.

Mi is abból a célból jöttünk itt most össze, hogy tanakodjunk, megvitassuk a ma-

gunk dolgát és határozzunk jól. Isten nevében kezdjük meg tehát az első alapvető munkánkat.

A Zombor városban élő köz- és magán tisztviselők közül többen, kiknek a fizetése nem áll arányban a napról-napra fokozódó drágasággal, feljajdultak és segíteni kívánnak, akarnak a sorsukon. A szálló ige e tárgyban ismeretes, tudjuk, így hangzik: Segíts magadon és akkor az Isten is megsegít.

Tehát segíteni akarunk magunkon, ez a cél.

Fölösleges dolog volna nekem, önöknek uraim e tárgyban passeribus notum dolgokat felhozni. A dolog elméletben nagyon egyszerű, de annál módozatosabb a kivitelben, s oly annyira anyagi, hogy azon a hangzatos szavak nem lendítenek semmit, csak a cselekvés, mert itt tenni kell.

Mit kell tenni?

Szövetkezni, mert az erő az egyesülésben van. Amit tehát egyes ember meg nem tehet, megeselekedheti azt a köz.

Nem új dolog ez a mi ügyünk. Ismeretes. Széltében-hosszában az országban és azon kívül, vannak ilyen kisebb-nagyobb eredményt elérő fogyasztási szövetkezetek. Célja ezeknek az, hogy a szövetkezet felállításával, a szövetkezet tagjai, a háztartásukhoz mindennap szükséges árucikkeket jó minőségben és kellő mértékben a legelőnyösebben szerezhessék meg, esetleg az üzleti körön tágitva más árut is.

A kiviteli módozatról akarunk ma tanácskozni, határozni. Többeknek az érdeklődése, hozzászólása, tagnak állása szükséges, hogy a tervbe vett szövetkezetet megalkathassuk.

Nem akar ez hadizenet lenni senkinek, de igenis joga van mindenkinek ahhoz, hogy az élet nehéz küzdelmében úgy alakítsa dolgát, úgy segítsen magán, ahogy tud, bír.

Mi is csupán ezt akarjuk tenni, semmi mást. A zaklatott édes hazánk és a Magyar Védő Egyesületnek is a szolgálatába állunk akkor, mikor magyar, honi háztartási cikkeket kívánunk fogyasztani, nemde uraim, a fiúmei kikötőből, a magyar révvároson át kívánjuk a gyarmatárukat, a délvidéki gyümölcsöket magyar vízeken és vasutakon szállítva megsze-

Mikor elindult, azt mondta a tanyafelügyelőnek:

— Janesi, úgy vigyázz a hátszlóra meg az agarakra, mint az üdvösségre!

— Azt pedig nem adnám oda a „Panna“ tanyáért sem! — mondta Janesi és miután kötelességtudóan becsukta a tanya kapuját, becsámpáskodott a házba. Ott aztán kedvére parádézott.

Mikor már sorbajárta a szobákat és elfáradt, az ebédlőben lepihent a hideg bőrdívánra. A nagy meleg csakhamar elnyomta. Néhány perc mulva már annyira horkolt, hogy miatta az egész tanyát akárki bátran elvihette volna. Hogy ilyen fene nagy melegben oda vetődjön valaki, arra éppen nem gondolt. De különben is tudta, hogy a lóköttők jobban félnek a nemzetes urtól, mint a tüzes istennyilától. Ezekről nem kellett hát tartani. Aludt is szépen egész estig.

Este aztán nagy dörömbölés és kutyaugatás verte föl az álomszuszekot. A földvári gyalogpostás hozott valami sürgős paksamétát a nemzetes urnak. Azt üdvözölték a kuvaszok, de csak a kapun kívül.

regtől nem volt hangos a tanya, vagy mikor a zimankós lies pocs időtől vadászatra nem rándulhatott, a Janesi legény tartotta el szóval. És bizony néha olyan jóízű bolondságokat talált föl, hogy a nemzetes urnak a könyve is kiesordult a nagy nevetéstől.

Hát Janesira szokta bizni Garay uram a „Panna“ tanyát is, minden lábas jószágával együtt, ha a dolgai másmerre szólították. Csak azt mondta neki, mikor valahová elindult:

— Janesi, most te lész a gazda!

— Tudom, nemzetes uram — mondta Janesi és a savószínű szemével egyre hunyorgatott.

— De jól vigyázz mindenre!

— Eddig sem esett semmiben sem kár — instálom alásan.

— Ne is essen, mert akkor esigára huzlak.

— Ühüm — ümmögte az ördögös emberke és vigyorogva vonzolta tovább a pocakját, mert a nemzetes ur kezében nagyon suhogott a mogyorófa pálcá.

Most is befogatta Garay uram a négyest és a tüzes paripák toporzékolva röpitették a hintót egyik tanyáról a másikra.

rezni. Szinte sejtelemszerűen látom, hogy a mi szövetségünk lesz városunkban a legmagyarabb bolt. Magyarországi ásványvíz, sajt, cukor stb. Ugyebár uraim, nem kell nekünk más, megelégszünk a magunkéval, jobban izlik az.

Néhány szót még arról, miként jutottam én ide, erre a helyre, melyről az első szavakat hangoztathatom, a mozgalom megindítására nézve és hogy utat törve, önöket, igen tisztelt uraim, a mai első tanácskozáásra meghívtam.

A Bácska című ujság 1906. évi július hó 20-ik napján megjelent s hozzám intézett vezető cikke és azután több, mintegy 15 tisztviselő urnak, Rác Soma tanár ur vezetése mellett nálam együttesen való megjelenése, megindokolt felkérése folytán, az ő megtisztelő bizalmukból vettem kezembe ezt az ügyet avégből, hogy a kezdeményezést megtegyem, az eljárást megindítsam.

Az eszme tehát nem az enyém, hanem az önöké uraim, a létesítendő dolog is az önöké lesz, azért szabadon, tapasztalásuk és a legjobb meggyőződésük szerint szóljanak a tárgyhöz, pro és esetleg contra, jól vitassák meg azt, mert eszmecsere után tisztul a gondolat s jön a fejlemény, mert nem minden arany, ami fénylik, a szövetség megalakítása is előbb fáradságot, áldozatot kíván, itt is lesznek bolttartási, elárusítási, fuvarozási költségek, esetleg ezekben, nehézségek és így legott az a kérdés támad, vajjon kifizeti-e mindez magát? A rerum gerendarum nervust, ne tévesszék soha szem elől. Kötelességemnek tartom megvilágítani a helyzetet, sőt azt is megemlíteném, hogy előbb is volt itt már egy ilyenféle fogyasztási szövetség, de a kellő pártolás hiányában, beszüntette üzemét. A mi városunkban, több dolog megy lanyhán, amin máshol lelkesülnek. Nálunk mindig voltak, vannak bizalmatlanok, kétkedők, kerékkötők, sőt gáncsolók és állandó lekicsinylők. Ismerem jól az itteni közönséget, itt születtem s itt éltem át, az életem javát. Nem mondom ezeket csüggesztésre, sőt azt tartom, hogy audaces fortuna juvat. Azt is tudjuk, hogy az erős akarat minden akadályt legyőz. Ezek volnának az általános irányelvek, melyekre tekintetet kérek vetni.

A fődolog, hogy legyünk elegenden s vonjunk be az érdekkörünkbe minél több tisztviselőt. Zombor elég nagy város és van benne sok hivatali tisztet viselő, akik vállvetve, sorakozva, szívós kitartással fentarthatnak egy fogyasztási szövetséget. Általánosságban, esetleg részletekben erről szóljunk ma és döntsük el a kérdést: legyen-e tisztviselői fogyasztási szövetség? És ha igen, fektessük azt egészséges alapra. Véleményem szerint, minden tag, fizessen be egy bizonyos, meghatározandó összeget, és annak $\frac{2}{3}$ része legyen hitele. Egyébiránt önök határozzanak uraim, esetleg, én csak kimondom a határozataikat. Én a nézeteimet nem azért mondtam el, hogy azokat helyeseljék, megcáfolják, csupán csak, hogy kiinduló pontokul szolgáljanak.

A tanácskozást ebben az irányban megindítom, az ülést megnyitom és arra kérem, legelső, önöket uraim, hogy annak a vezetésére egy ideiglenes elnököt, a szólni kívánók feljegyzésére és a határozatnak az írásba foglalására egy ideiglenes jegyzőt, végül a jövőre nézve egy előadót választani sziveskedjenek. Most pedig, a jó dolog iránt buzgólkodók éljenek!

A megnyitó beszéd, valamint az éljenzés és taps elhangzása után az értekezlet ideiglenes elnöknek Vértesi Károlyt, ideiglenes jegyzőnek dr. Radványt és ideiglenes előadónak Rác Somát választotta meg.

Rác Soma előadói beszédében a szövetséget szükségét és lehetőségét fejtegetve rámutatott a különböző módzatokra, melyek szerint a fogyasztási szövetséget szervezhető volna s a jelen értekezlet legfőbb teendőjét az általános irányeszmék felvetésében és egy szervező-bizottság kiküldésében tüzte ki.

Az általános irányeszmék körül egy kis parázs vita fejlődött, melyben az előadón kívül Lánckor Antal várnegyei tb. főjegyző, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Hauke Imre polgármester és Vértesi Károly elnök vettek részt. A vita berekesztése után az értekezlet kimondta a szövetség alapításának szükségességét és az előmunkálatok végzésére szervező-bizottságot küldött ki, melybe minden tisztviselői karból egy vagy két képviselőt választott be. E bizottságnak

szeptember havában kell az alapszabálytervezetet bemutatnia.

Isten áldása kísérje a mozgalom intézőinek minden lépését, hogy a kis- és közép-javadalmazású tisztviselők súlyos gondjai a szövetséget által kevesbedjenek és enyhüljenek, ha végleg és tökéletesen el nem tűnnek is.

Pénzügyeink rendezése.

A nemzet jóléte, épp úgy, mint az egyes embereké, a pénzügyi rendezettségben nyilvánul — ez képezvén a közgazdasági tevékenység legkiválóbb célját. A közélet minden ágának fejlődése, a lakosság boldogulása többé-kevésbé — inkább többé, mint kevésbé — a konszolidált pénzügyi viszonyoktól függ. Hazafias, szellemi és bárminemű erkölcsi mozgalmakat csak akkor kísérheti siker, ha megfelelő anyagi eszközök állanak rendelkezésre és utóbbiakat céltudatosan és észszerűen használják fel.

Épp azért a lakosság meggazdagodhatási lehetőségének fokozása mellett nagy súlyt kell fektetni arra, hogy a szerzett vagyon, különösen pedig a pénzbeli vagyon biztos, lehetőleg megingathatlan alapokon nyugodjék és a legváltóságosabb politikai viszonyok közt se legyen kitéve oly megrendítéseknek, melyek a lakosság összessége és az állam hitelképességét veszélyeztetnék. Fájdalom, mi még nem tartunk ott, hogy megizmosodott ipar és kereskedelem segélyével a meggazdagodás felé közeledhetnénk, sőt a lakosság tulnyomóan nagyobb része a megélhetés nehéz problémájának megoldásával küzd. S ez még nyomósabb ok, hogy finansziereink pénzügyeinket megrázkódtatásoktól óvják meg.

Janesi kitörülte álmos szemeit, kitámolygott a házból és ráförmedt a kuvaszokra!

— Csiba... a papokat! — Aztán kinyitotta a kaput.

Előtte állt a postáslegény izzadtan, fáradtan.

— Hát kend mi jót hozott Estány? — kérdezte Janesi.

— Ihun la! Ezt a paksamétát a nemzetes urnak.

— Az most nincs itthon.

— Pedig azt mondta a postáskisasszony, hogy a saját szömélyének adjam át rögvést.

— Csak holnap érkezik haza.

— Akkor hát mit csináljak? — kérdezte a postáslegény.

— Várja meg kend, ha olyan nagyon sürgős — bölcsekedett Janesi.

— Az bizony jó lesz. Okosan beszél kend! — mondta a postáslegény és megtörülte az izzadt homlokát.

— Hát forduljon bévű, legalább teszünk róla, hogy az idő is elmúljen — mondta Janesi és betuszkolta a postáslegényt az udvarba.

Gyönyörű, holdvilágos nyári este volt, a két legény ott lopta hát az időt az udvaron. Letelepedtek egy padra és kényelmesen tereteréltek.

A tanyától csak egy jó puska lövésnyire folydogált a Tisza, mellette kanyarodott az országút, a földvári révnél, az országút szélén, dűledezett a „Leveles” csárda. Jókedvű halászkok mulattak éppen benne tamburaszó mellett. Nyilván jó fogást csináltak és annak az öröme ittak áldomást. A csendes nyári éjben a zene hangjai egész a „Panna” tanyáig repültek. A két legény félbeszakította a beszélgetést és fülelt. A kellemes nótá zsi-bongásba hozta a vértiket.

— Hallja kee? — kérde a postáslegény Keserű Jancsától.

— Mán hogyne hallanám, mikó hallom! — mondta Janesi szinte megütődve.

— Szép nótá.

— Szébb volna, ha közelünkben volna!

— Tán oda is mehetnénk.

— Hová?

— A „Levelesbe”.

— Ha kend úgy gondolja, nem bánom — vélekedett a tanyafelügyelő.

— Egy ital bor nem ártana ebben a fullasztó melegben.

— Nem, kettő se.

— Osztan egy-pár pohár bor mellett ott is elrostokolhatnánk.

— Akár reggelig is — erősítette Janesi.

— Még tán hallevet is ehetnénk.

— A bor alá éppen jó volna — mondta a tanyafelügyelő és nagyot csettintett a nyelvével, mint aki eszi is már az izletes halászlét.

— Akkor hát induljunk.

Mire a két legény a csárdába megerkezett, a halászkok már nagyon vigan voltak. Letelepedtek melléjük a lombos nyárfa alatt az ikszlábu asztalhoz és egymásután öblögették a poros torkukat. Janesinak csakhamar olyan jó kedve kerekedett, hogy táncra is perdült a csinos csárdásnéval. Mert, ha féleszűnek tartotta is a tanya népe, a szive egészen helyén volt. A csinos vászoncelédnek nagy tisztelője volt. Szeretett körülöttük legyeskedni, mivel azt tartotta, hogy szegény embernek ez a földi üdvössége.

A jó bor, szép asszony, meg a vig muzsika úgy megragadta a lelkét, hogy egészen beleveszekedett az ördögös mulatságba. Elfejtette a hátsólovat, az agarakat, a tanyát, mindent és élvezte a zavartalan boldogságot. El is ázott, úgy hogy tüzes taplóval se lehetett volna hamarjában életre kelteni. A tiszai

Hazai pénzügyeink eddig nagyjában meg is feleltek e kötelességnek, bárha a politika zajlásaitól meggyöngyült közgazdaságunk mellett ez éppenséggel nem volt könnyű. Hiszen elvégre is legelső kötelessége a pénzügyet igazgatóságának, hogy a részvényesek reá bizott vagyonát gyümölcsöztesse. Nem akarjuk ennek hangoztatásával szépitgetni azokat a pénzügyi műveleteket, melyek a közelmúltban annyira megkárosították többnyire az ugynevezett „kisembereket“. Az orosz címleteknek hazánkban való elhelyezése azonkívül még nemzeti szempontból sem volt helyes, mert hiszen nem arra kell törekednünk, hogy belső zilált viszonyok közt tengődő külföld államadosságainak elősegítésével a mi papirjainkat háttérbe szorítsuk, hanem hazafias törekvésünknek kell ismernünk, hogy egy a magyar állam, mint magyar pénzügyeink kibocsátmányai szivják fel a papírok felvételére vágyó tőkét, hogy ezáltal függetlenithessük magunkat a külföld önkényétől, szeszélyességétől. Ezzel nem éppen perhorreszkáljuk a külföldi tőkének hazánkba való bejutását, sőt azt gyakran igen üdvösnek találjuk, de azt már határozottan nem tartjuk helyesnek, hogy a hazai kibocsátmányok rovására a külföldi tőkét favorizáljuk. A jövő iránya csak az lehet, hogy magyar papírok magyar kezébe tereltesse és ebben nagy szerep jut a vidéken működő szolid pénzügyeknek, melyek hivatott központi képviselőjük: a Magyar pénzügyek központi hitelbankja útján teljes erejükkel szolgálni tartoznak e hazafias ügyet. Eddig a fővárosi nagy pénzügyek és érdekcsoportjaik csak a postatakarékpenztárat vonták be a nagy

pénzügyi műveletekbe való részesedésébe, ezentul azonban alig zárkozhatnak el attól, hogy a vidéki pénzügyeket, illetőleg azoknak már említett megbízott intézetét is felszólítsák a közreműködésre.

Időszerű ez ügy szellőztetése azért, mert az államra most az a feladat vár, hogy a pénzügyek egész komplexumát alaposan rendezze. E rendezés során pedig több ízben fog előállni annak szükségessége, hogy járadékok és egyéb értékek lesznek elhelyezendők és kívánatos, hogy azok nagyobb mértékben találjanak vevőkre hazánkban, mint eddig történt. Eddig ugyanis a kibocsátások révén felvett kölcsönök nagyjára külföldi pénzből kerültek elő, ami azt jelenti, hogy biztos értékű állampapírjaink kamatjövendelmét javarészt a külföld élvezi. Az értékeknek az országban való elhelyezése főleg a bizalomtól függ, ezt pedig legjobban a vidéki pénzügyek bevonása útján lehet biztosítani.

E bevonás azért is kívánatos volna, mert általa pénzügyeink terén is elősegítenők azt az egészséges decentralizációt, melyet az ország közgazdasági életének fejlődése, az általános jólét emelése érdekében hova-tovább jogaiba kell léptetni.

H i r e k .

Kinevezés. Öfelsége a király dr. Hetényi Pál bajai járásbírói albirót a bácsalmási járásbíróshoz járásbíróvá, — dr. Krämer Vilmos kulai járásbírói aljegyzőt a szászrégeni járásbíróshoz albiróvá nevezte ki.

Áthelyezés és kinevezés. Az ujvidéki kir. törvényszék elnöke Beszteri Lajos titeli járásbírói hivataliszolgát az ujvidéki törvényszékhez helyezte át és az így megüresedett állásra Emesz György igazolványos volt esendőrt nevezte ki.

fűzesek árnyékában álmodozott egész nap a szép esárdásnérol. Csak az est vetette haza. Akkor is úgy támolygott, mint a dorozsmai szélmalom. Az árnyéka hol jobbra, hol balra libbent. Nem tudta, hogy az ut lett-e egy nap alatt olyan girbe-gurba, vagy pedig a lábai roskadtak meg a nagy munkától?

— Lehet, hogy úgy van. Az ördög nem alszik! — mondogatta magában és tovább karikázott.

Mikor a nemzeti ur hazaérkezett, nyitva találta a tanyát. A hátsó vihancolt az istállóban, az agarak meg hosszúra nyújtották a nyelvüket a kutyaólban. Az éhség és szomszúság kmozta őket.

Garay uramat majd fölvetette a méreg.

— Janesi te, hol vagy? — kiáltott kitörő haraggal.

Janesi azonban nem válaszolt.

A nemzeti ur a koesissal felkutattatta az egész tanyát, de Janesi sehol se volt található. Csak nagysokára csampáskodott be a kapun.

— Hát te, akasztófavirág, hol esavarogtál? — förmedt rá a nemzeti ur.

— Nem esavarogtam, hanem ültem és pihentem — mondta kicsit akadozva Janesi.

— Hiszen részeg vagy, gazember!
— Instálom alásan, csak voltam — mondta Janesi és olyan keserű pofát vágott hozzá, mnta epét ivott volna.

— Hát hol voltál?

— A „Levelesben“.

— A esárdában?!

— Igenis!

— Mit kerestél ott?

— A földi üdvösséget — mondta Janesi egy püspökhöz illő komolysággal.

— Hub! a kopogós rézangyalát annak a huncut lelkednek, hát azt parancsoltam néked? — mondta a dühös nemzeti ur, miközben olyanokat subintott a mogyorófa vastagabb végével Janesi fejére, hátára, meg ahol érte, hogy csak úgy visszhangzott az ütésektől a tanya. Hiába igyekezett szapora szóval elmondani az „esetét“, a nemzeti ur mogyorófüja csak zuhogott a feje fölött, mint a zápor. Ki is mosta Janesi fejből örök időre az üdvösség utáni vágyat.

Hogy a földvári postáskisasszony mivel jutalmazta meg a gyorslábú postáslegényt, azt kifundálni nem lehetett. Hihető azonban, hogy forró esőket nem nyomott az ajakára.

Kishegyes küldöttsége Kossuthnál. Kishegyes község képviselőtestületének küldöttsége tisztelgett pénteken délelőtt Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél Fernbach Károly főispán és Baloghy Ernő képviselő vezetésével. A küldöttség arra kérte a minisztert, hogy a budapesti—zimonyi vonalon a község mellett vasuti megállóhelyet és rakodó állomást létesítsen, ami a nagy gyümölcstermeléssel foglalkozó községnek igen nagy érdeke. Kossuth Ferenc megígérte a kérés teljesítését.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Petneházy János ujvidéki törvényszéki aljegyzőt törvényszéki jegyzővé nevezte ki.

Hirek az egyházmegyéből. Az apatini kerületben dr. Steeéz György kano-noki kinevezésével megüresedett esperesi tisztségre Nágel Máté militicsi plébános nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Miklós György és Miklósné Gallov Lujza palánkai állami polgári iskolai tanítót, illetve tanítónőt jelenlegi minőségükben a pozsonyi, Tolnay János községi államilag segélyezett községi polgári iskolai rendes tanítót jelenlegi minőségében a palánkai állami polgári iskolához helyezte át.

Állami selyemfonó-gyár Baján. A magyar kormány Baján selyemfonógyárat szándékozik létesíteni a szekszárdi, tolnai és mohácsi gyárak mintájára. A terv kivitelén a bajai főispán fáradozik.

Munkástakarék. A zombori munkásszakegyesületek körében mozgalom indult, hogy egy munkástakarékuszövetkezetet alakítsanak. A mozgalom vezetője dr. Pataj Sándor ügyvéd, a munkásszakegyesületek ügyésze.

Gazdasági tudósító. A földművelésügyi miniszter Bács-Bodrog vármegye zombori járására nézve Lázár Hermaunt a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Petőfi halálának évfordulója.

Ma van a segesvári esata évfordulója. Ez a nap összeesik Petőfi Sándor halálának évfordulójával s így nemzetünk egyik legszomorubb dátumává lett. Az évfordulót az idén is, mint minden esztendőben, kegyeletes ünneppel üli meg a magyar és pedig egy a esatateren, mint a fővárosban. A Petőfi társaság kegyelete jelöl e napon koszorut helyez Petőfi szobrára és a segesvári honvédelemre.

Felhívás. A zombori kereskedők testülete karöltve a zombori ipartestülettel tolyó évi augusztus hó 5-én vasárnap délelőtt 10 órakor gyűlést tart, melyen a két testület állást foglal az általános adóemelés ellen. Tekintettel azon körülményre, hogy a legradikálisabb álláspontot kívánja a két testület el foglalni, ez uton kéri fel a kartárs urakat, hogy az ügy érdekében a kereskedők a kereskedelmi testületben, az iparosok az ipartestületben teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Kossuthfalva — Bácsmegyében. Ómoravica község képviselőtestülete elhatározta, hogy a belügyminisztertől kérni fogják községük eddigi idegen hangzású nevének a Kossuthfalva névvel való felcserélhetését.

Egyházmegyei közgyűlés Baján. Az alsó baranya—bácsi ev. ref. egyházmegye évi rendes közgyűlését Szabó Péter esperes és Cseh Ervin egyházmegyei gondnok elnöklete alatt augusztus hó 14-én Baján megtartani.

Vöröskakas. Ispánovits Gergely vármegyei örállónak a Szeleneze külvárosban levő háza tegnap reggel 8 órakor kigyulladt és az egész tetőzet teljesen elpusztult. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

Kitüntetett gazdasz. Győri István gombosi gazdaembernek a földművelésügyi miniszterium 1900-ban mintagazdaság berendezésére gazdasági gépeket adott és egyéb állami támogatásban is részesítette, azzal, hogy a mintagazdaságban a környék lakosait oktassa ki az okszerű belterjes gazdálkodásról. Győri oly szép eredménnyel munkálkodott, hogy a földművelésügyi miniszter most az összes kölesönzött gépeket odaajándékozta neki és ezenkívül elismerését is fejezte ki. Az elismerő oklevél a kitüntetett gazdának szt. István napján lesz kézbesítve.

Mükedvelői előadás. A zombori famunkások vasárnap az általános munkászakegyesületben mükedvelői előadást rendeztek, mely úgy anyagilag, mint erkölcsileg igen szépen sikerült. Színre került „Gyimesi vadvirág”, Géczy Istvánnak 1000 forinttal jutalmazott népsziműve. A szereplők egytől-egyig teljesen megoldották feladatukat. Előadás után a fiatalság táncra perdült és ropta vigan egész a hajnali órákig.

A Lipót cirkusz. Péntek óta a János-féle fatelep és a régi kaszárnya közt elterülő szabad téren estéknként nagy a sokadalom és méltán. Ott verte fel sátorát Lipót cirkusza öt napra s eddig minden este telt sátor előtt játszott. A lovak talán szemre nem olyan mutatósak, mint a nagyvárosi cirkuszokban, a mutatványok azonban a legkényesebb cirkuszi habitúkat is kielégíthetik. Az eddigi mutatványok közül különösen említést érdemelnek ifj. Lipót ur szabadidomításai; a Könyöt testvérek négyszeres jockey jelenetei négy, majd két, végül pedig egy lovon; Olympia k. a. és Petroff ur parforce-lovaglása; Gertrud k. a. és Köpke ur iskolalovaglása és Webb ur jogleur mutatványai lóháton. A nem lovas mutatványok közül kiváló a the Morondini, valamint Kittel kapitány és fia szalon atléta és tornaművészete, Helena k. a. sodronyművészne mutatványai. Azonkívül ügyes táncosnők, hasbeszélő, gyönyörűen ugró orosz agarak sat. szereznek a szórakozni vágyó közönségnek gyönyörűséget. A szüneteket kitöltő bohócoknak azonban csak a karzat tud örülni. A cirkusz még csak ma tart előadást. Akik még nem tekintették meg, azoknak igazán ajánlhatjuk a mai utolsó előadást.

Eljegyzés. Kemény Lajos eljegyezte Kazinczi Terézia kisasszonyt Baján. Bröder Lipót jegyet váltott Nicziphor Irma kisasszonnyal Szabadkán.

Artézi fürdő Csantavéren. A csantavéri előjáróságnak ajánlatot tett egy pénzügyi érdekeltség, hogy megfelelő nagyságú terület átengedése fejében hajlando Csantavéren artézi fürdőt építeni egy nagy park közepében, amelyben kávéházat is építené. Husz évi használat után a fürdőt s az összes épületeket átengedné a községnek.

Malommunkások sztrájkja. Az újvidéki malommunkások a múlt héten a munkát beszüntették. Főkövetelésük 35 százalékos béremelés és a vasárnapi teljes munkaszünet. Az egyik malomban folyik még a munka, mert a munkaadó távol van és a munkások abban a jó hiszemben vannak, hogy amint követeléseikről értesül, azokat teljesíteni is fogja.

A hadkötelesek kérvényei. A honvédelmi miniszter rendeletet intézett Baja városához, melyben utasítja a hatóságokat, hogy a hadkötelesek kérvényeit gyorsan intézzék el, mert a késedelem a sorozások és bevonulások körül sokszor bonyodalmat okoz.

Elsülyedt hajó. Bajáról írják: A „Szeged” nevű hajó szombaton a Dunán teljes rakományával együtt elsülyedt. A kormányos feleségével és egy hajóslegény megmenekült, míg Unrein Lajos hajóslegény életét veszítette.

A zombori r. kath. legényegyesület f. é. augusztus hó 5-én vasárnap d. e. 11 órakor az egyet helyiségében választmányi ülést tart, melyre az elnökség az egyet választmányi tagjait ez uton is meghívja.

Halálozás. Ifj. Löbl Mór életének 68-ik, boldog házasságának 38-ik évében Verbáson hirtelen elhunyt. A megboldogultat ma délelőtt 10 órakor a verbázi izr. sirkertben helyezték örök nyugalomra.

A honvédség nyári gyakorlatai. Az ország összes kaszárnyái üresek. Csak éppen akkora mindenütt a legénység létszáma, hogy őrszolgálatot teljesíthetnek. Augusztus elejéig tart a kaszárnyák e gyöngy állapota, aztán bevonulnak mindentüvé a most besorozott ujoncok és ezzel kezdetét veszi a katonaság legfárasztóbb munkája, az ujonckiképzés. Eddig egy hírlett, hogy sem a közös ezredhez, sem a honvédséghez nem hívják be az idén a tartalékosokat nyári és őszi gyakorlatra. Időközben ezt a tervet megváltoztatták, mert a honvédséghez mindentüvé behívták a tartalékosokat 35 napi fegyvergyakorlatra. A tartalékosoknak augusztus 1-én kell bevonulni. Tekintettel arra, hogy a tényleges állományu tiszték az ujoncképzéssel lesznek elfoglalva, a behívott tartalékosok gyakorlataikat kizárólag tartalékos tiszték vezetése alatt fogják végezni.

Az államvasutak fölöslege. A m. kir. államvasutak igazgatósága legutóbb két millió koronát szállított be pénztári fölöslegeiből a központi állampénztárba, amely összeggel a folyó évben teljesített beszállítás összege harmincnyégy millió koronára emelkedett.

Földrengés. E hó 26-án déli 3/4 órákor Újvidéken földrengés volt, de annyira csekély és jelentéktelen, hogy alig lehetett észrevenni.

A komlóárak emelkedése. Minthogy Cseh-, Angol- és Németországban a komlólevéltetű fellépett, a komló ára napról-napra emelkedik. A csehországi kereskedők már most is 200 koronát fizetnek Petrőcön az idei komlóért.

Halálos légycipés. Adán a múlt héten Polacek Ignác tollkereskedő 6 éves kisfiának az ajkát egy légy megcsipte s bár az orvosok nyomban kezelés alá vették s kétszer meg is operálták, a szerencsétlen kisfiút még sem sikerült az életnek megmenteni.

A vasuti állomás tolvajai. Lapunk egyik múlt számában megemlékeztünk, hogy a szabadkai vasuti teherpályaudvaron ismeretlen tettesek rendszeresen megdézsmálták az árukkal megrakott kocsiakat. Végre a szabadkai rendőrségnek sikerült elcsipni a teherpályaudvar tolvajait Lengyel János és Böviz András személyében. A két tolvaj közül Lengyel János április elején követte el az első lopást. Ezt követték azután sűrű egymásutánban a többi lopások, melyeket felváltva, hol Böviz, hol Lengyel követett el. Az egyiket akkor fogták el, mikor a Bajmok felé robogó tehervonatról varrógépeket dobott le, a másikat, mikor az ellopott cukrot akarta értékesíteni. A szabadkai törvényszék a múlt héten ítélkezett felettük. Lengyel Jánost két évi fegyházra és öt évi hivatalvesztésre, Böviz Andrást pedig egy évi börtönrre és három évi hivatalvesztésre ítélte el.

Elfogott sikkasztó. Haseh Árpádot, a rákospalotai takarékpénztár könyvelőjét, ki 440 korona elsikkasztása után megszökött, folyó hó 26-án a titeli csendőrség letartóztatta.

A zombori kerületi betegsegélyző pénztár tudatja tagjaival, hogy a központi rendelő helyiség (Deák- és Jókai-körut 36. sz.) berendezése elkészült és hogy augusztus elsejétől a pénztár járó betegek részére az orvosi rendelés kizárólag ott történik, még pedig délelőtt 8—9 óráig és délután 4—5 óráig.

Életmentés. A szabadban való fürdőzésnek majdnem áldozatul esett a múlt esütörtökön két óbecsei fiatal leányka. Budai Teréz és Verona leányok lementek a Tiszára, hogy a nagy hőségben a Tisza hullámaiban keressenek hűsölést. Vigan lubickolt a két testvér, amikor az egyiket elsodorta a víz árja. Segélykiáltására a testvére segítségére sietett, de őt is elkapta az ár, úgy hogy egymást átölelve, már már elvesztek a habokban, amikor az arra gabonát hordó Hadnagyev Nikola utánuk vetette magát és szerencsésen elkapta a már harmadszor felbukó leányokat és a partra vonszolta őket. Az ijedtségen és a viziváson kívül nagyobb baj nem történt, de még egy pillanat és elmerülhettek volna a Tisza siri ágyában.

Ujoncbevonulás előtt. Az ország kaszárnyáiban erősen készülődnek az ujoncok bevonulására. A hadügyminiszter rendeletet intézett az összes magyarországi hadtest és kiegészítő parancsnokságokhoz, hogy az ujoncok kiképzése a nyári hónapokban reggel 4 órától 7-ig és délután 4 órától 6-ig tartson. Egy másik rendelet szigorú utasítást tartalmaz, hogy az ujoncokkal a leghumánusabban bánjanak, nehogy megismétlődjenek az előző években annyira megsaporodott öngyilkosságok.

Csantavéren tilos a táncmulatság. Nagy a hire Csantavérnek arról, hogy valahányszor mulatságot rendez a fiatalság, ugyanannyiszor vér folyik az utcán. A legényeknél ugyanis az a szokás, hogy minden mulatságot bieskázási jelenettel toldják meg. Ez a fura szokás azonban sehogyse tetszett az ottani előjáróságnak, mely arra kérte a fősolgabíró utján az alispánt, hogy szüntesse be az összes mulatságokat. Az alispán teljesítette a kérelmet, nem csekély bosszúságára a mulatni vágyó fiatalságnak.

Pénzhamisítók. A bajai csendőrség ismét egy pénzhamisító bandát fedezett fel, amelynek tagjai 5 koronásokat és 1 koronásokat igen hűen utánoztak, a hamisítványokat pedig Baján és a megyében vásárok és hetivásárok alkalmával terjesztették. A bünszövetkezet nemesak a megyében, hanem messze a megye határán túl is működött. A csendőrség már többeket letartóztatott, de a nyomozás még tovább folyik.

Szökött katona. Glavaski Sándor óbecsei illetőségű, sabáci lakos, aki Újvidéken és Mitrovicán már két évig ült fegyházban, a katonaság elől megszökött. A szabadkai rendőrség a szökött katonát elfogta és átadta a katonai hatóságnak.

Elemi károk följegyzése. A földművelésügyi miniszter felhívta a gazdasági tudósítokat, hogy az elemi csapások, különösen a jégeső, felhőszakadás stb. által okozott károkat lehető pontossággal becsüljék fel és jelentsek be. E kimutatások alapján a természet eredményekre vonatkozó adatokat helyesbíten fogják.

Művészet — Irodalom.

A Pesti Napló idej ajándéka, az 1906. évi karácsonyi albuma kiállítása tényével felül fogja mulni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötet különb volt az előzőnél, pedig azok az előző kötetek is egytől-egyig remek diszmnűvek voltak. A Pesti Napló idej ajándékkönyve Rákóczi Album lesz. Java-

írók fogják megírni a nagy szabadságharc eleven krónikáját. És meg fog szólalni ebben a kötetben a kor költészet és izzó muzsikája. Nagyszabású festmények, elsőrangú illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosító művészet egész sor több színnyomású képben fog remekelni. E diszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet elsőrangú mesterére bízzák. Ezt az új páratlan díszű ajándékot megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetőin kívül minden új előfizető is, aki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplóra előfizet, illetve aki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizet és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél- és negyed-évenként, sőt havonta is eszközölhető s kívánatra külön értesítést küld e módosításokra vonatkozólag a Pesti Napló kiadóhivatala Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 27. sz.

Az Amatőr. A legszebb magyar képes folyóirat hazai amatőr-fényképezőink lapja: az Amatőr. Műkedvelő fotóművészeink tehát joggal lehetnek büszkéek arra, hogy éppen az ő lapjuk az, mely ily rövid idő alatt elérte a legnagyobb sikert, melyet magyar folyóirat elérhet, vagyis hogy páratlanul előkelő színvonalával és pazar kivitelével, szakszerűségével és gazdag tartalmával a külföldi hasonló folyóiratokat teljesen nélkülözhetővé teszi. Az Amatőr hasznos tanácsadója minden amatőr-fényképezőnek, úgy hogy csekély előfizetési díját mindenki már a sok el nem rontott lemezen és egyéb — a fényképezéshez szükséges — sokféle szerez is egyhamar megtakarítja. Utóbbi számaiban kezdők részére cikksorozatot indított, melyben a legegyszerűbb dolgokon kezdve könnyen érthető módon a fokról-fokra vezeti be a kevésbé gyakorlott amatőröket a fényképezés titkaiba. Az Amatőr tehát nem hiányozhatik egyetlen magyar amatőr könyvtárából sem. A legutóbbi szám Rembrandt emlékezetének általános ünneplése alkalmából a modern foto-művészet Rembrandtját Eduard J. Steichen t (Newyork) ismerteti képben és cikkben. Több szakkécsikk és bő rovatok e számot is az előzőkhöz hasonlóan jól szerkesztetté és érdekessé teszik. Az Amatőr előfizetési díja negyedévre 3 korona 50 fillér. Mutatványszámot amatőr-fényképezőknek ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, VII., Király-utca 89.)

CSARNOK.

Vihar után.

— Egy öreg leány tündései. —

Elhagyott engem a szerencse, mert azt fogtam rá, hogy véletlen; elhagyott a boldogság, mert azt hittem, elég arra a szív és a nagyravágyás. Napjainkban mindenki nagyravágyó, semmi, vagy kevés szűgyelni való lesz tehát abban, ha bevallom, hogy én is az voltam.

Kimondom, az voltam, mert mivel nem akarok több lenni a többi embernél.

És elhagyott az Isten is, mert sok időt éltem át olyant, mely alatt léte vagy nem léte fölött gondolkodtam, holott abban minden körülmény közt hinnem kellett volna.

És elhagyott az idő is, mert időtlenné vénhedett meg bennem a szív...

Pedig én még tudok érezni. Bennem nem a szív, hanem a lélek érez.

Az emlékezet, ha magában marad, előli a lelket, mint az agy, mikor elhatalmasodik, megrontja a testet. Mert az emlékezet csak a

kinok sarköve, csak a rosszat jelöli, amit a mult elnyelt. Ha elmúlt boldogságot varázsol vissza a lázas képzelem: a szívből hozza fel azt. Mert a szív csak szeretni tud s ami szeretetreméltó, az csak jó lehet.

Gyűlölni csak az emlékezet tud. Ez a boszu anyja.

S éppen azért pillanatnyi a szív hevülete s örök az emlékezet.

A szív hevül; az emlékezet öl, a lélek eszmél.

Én már csak eszmélni tudok.

Veszve a boldogság és a szerencse, mert megdermedt bennem a szív s mert életemre előleget vettem fel az évek.

De boldogtalan azért még sem vagyok. Belenyugodtam sorsomba.

Egy fényképem van Ez minden, mivel bírok e földön Egy ifjú arcképe.

Ha ránézek erre a fényképre, akkor úgy tetszik nekem, mintha még mindig boldog volnék. Pedig nagyon régen voltam az, akkor még szívem volt.

Volt, tudom, mert fájt nagyon.

Az a fénykép abból az időből való.

Hideg volt az arca akkor is, miut hideg most a fénykép, mely jégvirágos ablakom mellett a falon függ

Esténként leveszem a falról és asztalomra téve, odatámasztom az angyalfejhez, mely varrósasztalomon áll. Aztán soká gondolkozom, míg azon veszem magam észre, hogy gyertyám a tartóba ég már és körülöttem sötét lesz minden.

Akkor végig fut rajtam valami hideg borzongatás.

Most is előttem a fénykép; háta mögött az angyal.

Az arca olyan hideg, halvány; a szöke fűrtök oly gyönyörűek és a büszkén felvetett ajkak mintha csak most mondanák: „Megyek messze tengerekre, ott megtanulok feledni és megváltozom.“ Én már megváltoztam.

Olyan könnyen tudta azt kimondani, a mily könnyen kimondta egykor: „Szeretem kegyedet!“

Szemei rám függesztvék, mint akkor, mikor ama szavakat szívemhez vágta. Olyan közönyös, hideg tekintet az; de most nem fáj már tőle a szívem, csak a lelkem fázik tőle.

Ő gazdag volt, én szegény. S ez elég ok arra, hogy a férfi szíve hidegüljön és a leány tanul — boldogtalan lenni.

Soká vérzett bennem a szív, de végre is elvérzett.

Ez akkor volt, mikor egy öreg asszony azt mondá nekem: „Fényes csillag a szerelem; hitvány bolygóúz a szenvedély.“

Ez az öregasszony lett példányképem. Ő is csalódott, senkit sem szeretett, senkit sem gyűlölt — és vigasztalta fiatal testvéreit.

Most én sem szeretek senkit és nem gyűlölök senkit — és vigasztalom magamat.

A sok vigasztalásba aztán beléfult az emlékezet és a mult fájdalma.

Most olyan nyugodtan nézem azt a hideg, büszke angyalarcot, mintha először látnám és olyan különösnek látszik nekem, ha eszembe jut, hogy hányszor sirtam ez arckép előtt, elhagyatott pusztán éjszakákon, elpanaszolva végtelen keservemet a lebegő árnyaknak és a hurogó vészmadaraknak.

A vihar elmúlt, az árnyak lenyugodtak, a vészmadarak hurogása elhangzott — és panaszaimek elnémultak.

Az arckép mindig velem volt. Mikor szerelmet vallott, kaptam tőle. Aztán ő bejárta a fél és én mind a két világot, a föld felett és a föld alattit, úgy őriztem, mint szemem

világát és mikor már semmim sem volt, meg volt mégis az arckép.

Most is itt áll előttem az asztalon; háta mögött az angyal.

Az ő és az én utam elvált. Ő talán boldog lett, kívánom is, hogy az legyen, én nem leszek soha boldogtalan. Mert ő talán még fog szeretni, amit én már nem fogok soha. Ő kedvese karjaiban elfelejt engem. Én megtartom arcképét; esténként megnézegetem és gondolkodom az Istenre, akiben egyszer kételkedtem és aki mégis jó-ságos nyugodtsággal takarja be most fázékony szívemet.

Gyertyám beleégett a tartóba. A sorok összefolynak előttem.

Az arcképet visszafüggesztem az ablak mellé. Az angyalfej úgy mosolyog reám, mintha az örökkévalóságot látná.

Csak mosolyogjál, ég szülöttje, világítsd be vele ezt a sötét csillagot, hadd lássa meg, hogy mégis ég az, ami feletted van.

Csak mosolyogjál, ég szülöttje. Majd talán én is eltanulom azt tőled.

És talán még ő is...

Gyertyám kialudt. Sötétség vesz körül és mégis látok; álom borul szemeimre és mégis világ van körülöttem; körülöttem és bennem éppen úgy, mintha sohasem ébrednék föl többé.

Közgazdaság.

Széna, szalma, takarmány.

(Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában kevés behozatal és jó kereslet volt. Eladott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.00—2.75, muhar 3.10, alomszalma 1.50, zsupszalma 2.00, szecska 2.25, kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2.80, préselt szalma 1.40—1.60 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaneműek: zab 7.70, tengeri 6.60, rozs 6.40, árpa 6.50—7.00 kor. 50 kilónként.

HIRDETÉSEK.

Pályázat.

Pályázat hirdetik Csonoplyán elhalálozás által megüresedett róm. kath. magyar-bunyó tannyelvű tanítói állásra **1906. évi augusztus hó 26-ig.** Évi javadalmazása: a) 800 korona készpénzben, b) 5 hold föld (1200 □ öl) haszonélvezete adóteherrel, c) 24 korona az ismétlő oktatásért, d) szép kényelmes lakás melléképülettel, e) törvényes korpótlék. — Az állás szeptember 10. körül elfoglalandó. A kellően felszerelt folyamodványok a csonoplyai rk. iskolaszékre címezve főtiszt. Meszner István, apát esperes plébános urhoz Bezdánba küldendők. — Esetleges előléptetés esetén pályázat hirdetik egy magyar-német tannyelvű tanítói állásra, melynek évi javadalmazása: a) 800 korona, b) 100 korona lakáspénz, c) 24 korona ismétlő iskola fejében, d) törvényes korpótlék. 3—3

Csonoplya, 1906. július hó 21-én.

Kuts Endre, Deák Andor,
egyházi elnök. világi elnök.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

4878/1906.

Pályázati hirdetmény.

A topolyai járáshoz tartozó **Pacsér** községben üresedésbe jött községi jegyzői állásnak betöltése céljából pályázatot hirdetnek.

Ezen állás javadalmazása:

I. Kézpénz fizetés, havi előleges részletekben a községi pénztárból 1000 korona.

II. Kétnegyed telek szántó föld adómentes használata.

III. Szabad lakás, melyet a község folyton jó karban tartani köteles.

IV. Magán munkálatokért szabályrendelethez megállapított szedhető díjak.

V. A marhalevelek kiállításáért járó díjak.

Felhívják mindazok, kik az állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényeiket az 1876. évi XXII. t. c. 74. §. illetve az 1883. évi I. t. c. 6. §-nak megfelelőleg felszerelve **folyó évi augusztus hó 10-ik napjáig** hozzám annyiival inkább nyujtsák be, mivel a később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

A választási határnap utólag fog kitézteni.

Topolya, 1906. július hó 16-án.

C s á s z á r,
főszolgabíró.

3-3

A haj ápolása. A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ leghíresebb bőrgyógyásza is bebizonyították, a fejbőr korpa képződés. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legrövidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a fejbőr korpa képződés a haj gyökereit kiszáritja. Számtalan hazai és külföldi orvos ajánlja a „Petrolin hajszeszt” és ezekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy néhány szori használat után megszűntet mindennemű hajbetegséget, meggátolja az ősülést és meglepő módon elősegíti a haj újra növeését. Vásárlásnál a fenti védjegyre tessék szigorúan ügyelni. Minden más e néven forgalomba hozott hajszesz csak silány, ártalmas utáztat. Kapható az egyedüli készítőknél: Koráni és Wachsmann drogeria és csomócsinai laboratorium, Szabadka.

20-20

Fuchs József

gabonakereskedő 10-8

BUDAPEST, V. Nádor-utca 11.

a Bácskának minden vidékén oly **szállítókat** keres, akik képesek **zabot, búzát, árpát, tengerit** waggonkint folyton szállítani.

20-20

4094. sz. kig. 1906.

Pályázati hirdetmény.

A leköszönés folytán Ószivácon üresedésben levő és évi 600 koronával javadalmazott községi irnoki állásra pályázatot hirdetnek.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy felszerelt kérvényeiket hozzám **f. augusztus hó 20-ig** nyujtsák be. Zombor, 1906. július hó 25-én.

Tárczay,
főszolgabíró.

Hirdetmény.

A **Bácsalmáson** épült „**Nemzeti Szálloda**” (kávéház, vendéglő, mellék-helyiségek) az **1906. évi október hó 1-től számított 5 évre bérbeadatik.** Pályázni kívánók ajánlataikat a Bácsalmási Takarékpénztár r. t.-hoz nyujthatják be.

Bővebb felvilágosítás **Graaug Lipót** bácsalmási lakostól kapható.

Az építőbizottság.

3-3

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK
GYÁSZLAPOK
SZÁMLAK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKETÉSI KARTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KONYOMDAI INTÉZETE

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON.

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK
ÉS A
KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

ITT MEGRENDELHETŐK:

HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDÉK
ÉTLAPOK

UTOLSÓ NAP!**LEGNAGYOBB MAGYAR**
LIPÓT K.**Q Z X R K U S Z****ZOMBOR, A VÁSÁRTÉREN.**

80 személy, 36 ló, 6 sátor, 16 vasúti kocsi, saját zenekar, elsőrangú társaság.

MA KEDDEN, JULIUS HÓ 31-ÉN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR
tanuló-, gyermek- és családi előadásA KÖVETKEZŐ MÉRSEKELT HELYARAKKAL:
GYERMEKEK: Pályázat 1 kor. Zártszék 80 fl. I. hely 60 fl. 2. hely 40 fl. 3. hely 24 fl. Karzat 12 fl. — FELNŐTTEK: Pályázat 1.50 kor. Zártszék 1 kor. I. hely 80 fl. 2. hely 60 fl. 3. hely 40 fl. Karzat 20 fl.

Családi és a fiatalság mulattatására összeállított műsor.

MA ESTE 8 ÓRAKOR UTOLSÓ ELŐADÁS.**... HÁLA- ÉS BUCSUELŐADÁS. ...****DISZESTÉLY****LIPÓT K. IGAGZGATÓ TISZTELETÉRE.**

Itteni tartózkodásunknak legjobb műsora, mely 30 pontból áll. ...

MŰSOR:**I. RÉSZ.**

1. Zeneszámok.
- 2.
- 3.
- 4.
5. Duplavoltige Katicza és Jeane kisasszonyok által.
6. The Alfonso műkerékpáros.
7. Alois dr. lovagló-jelenet.
8. Entrée-comique Sándor auguszt által.
9. Olympia k. a. parforce-lovarnó.
10. Kittel kapitány and sons.
11. Lipót igazgató szabadidomítása, elővezetve ifj. Lipót úr által.
12. Atléták lóháton, lovagolja Antony és Artur urak.
13. Köpke úr, mint iskola lovagló.
14. Gertrud k. a. iskola lovarnó.
15. Amanda k. a. orosz idomított kutyáival. 10 perc színet.
16. Zene darabok.
17. Beiki Helena k. a. sodrony művésznő.

18. Lipót igazgató szabadidomítása, elővezetve ifj. Lipót úr által.

II. RÉSZ.

19. Entrée-comique Sándor auguszt és Pikardi bohóc által.
20. Texas Artur dr. Cowboy Ridder.
21. The 4 Artas 4 ? ?
22. Petroff dr. mint parforce-lovagló.
23. Mr. Károly ventriológista.
24. Felülmúlhatatlan 4-szeres Jockey-jelenet. 4, 2 és 1 lovon (egy nő, három férfi). Könyöt-testvérek által.
25. Entrée-comique Zenary bohóc által.
26. Webb úr, jögleur lóháton.
27. Cake-Walke, Jeji Karola és Margit kisasszonyok.
28. Díj- (amateur) lovaglás.
29. „Prekiosa” ugró ló; elővezeti ifj. Lipót úr.
30. Zárinduló.

HELYEK ÁRAI:

Pályázat személyenként 3 kor. Zártszék 2 kor. I-ső hely személyenként 1 kor. 50 fl. II-ik hely 1 kor. 20 fl. III-ik hely 80 fl. Karzat 40 fl.

Nagyérdemű közönség! Távozásom előtt ezen nagybecsült városból ezúton mondok hála köszönetet egy Zombor város n. é. közönségének, mint a tisztelt hatóságnak szíves támogatásukért. Isten Önökkel! Viszontlátásra!

Teljes tisztelettel

LIPÓT K., igazgató.**Hungária fürdő**
Nyári idény.

Mindennap reggeli 5 órától kezdve esti 8 óráig a nagyközönség

rendelkezésére áll.**Gözfürdő:****Urak részére**

mindennap délelőtt 11 óráig esütörtök kivételével, kedden és szombaton délután is.

Hölgyek részére

hétfőn, szerdán és pénteken d. u. fél 5 óráig, valamint esütörtökön délelőtt 11 óráig.

Zuhany:**Csak urak részére**

mindennap d. u. 5—8 óráig.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap, vasárnap d. u. kivételével használhatják.

A nagy medencébe állandóan friss víz folyik.

Ügyvédi iroda vagy jegyzői hivatal önálló kezelésére alkalmas fiatal

írnok

szerény feltételek mellett azonnali be-lépésre alkalmazást keres.

Nessel Géza

Zombor, Gólya-utca.

Földeladás.A zombori 5946. és 5966. számú tkvi betétben néhai Husvéth Károly hagyatékát képezett a nyugoti gradinai dűlőben és a sztapári ut mellett fekvő 13 kat. hold 1132 □ öl szántó kedvező feltételekkel **szabad kézből eladó.** — Bővebb felvilágosítással szolgál **Drescher Gyula Baja.**Értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy a **karánsebesi kályhagyárat**

megvettük, s azt itt Zomborban még ez év folyamán üzembe helyezzük.

Vételünkkel azon szerencsés helyzetbe jutottunk, hogy 200 darab **szép, jó és olcsó kályhát** a legkülönbözőbb színben, nagyságban és mintában ajánlhatunk a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe.

Kályháink a legjobb minőségű tűzálló agyagból, elsőrendű versenyképes minőségben készülnek.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget arról, hogy az **agyagiparhoz** tartozó bármely megrendelést elfogadhatunk és azt a **legpontosabban** teljesíthetjük.A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, s jelenlegi mintaraktárunkat (Flórián-utca 14. sz., Bittermann-féle ház) megtekintésre ajánlván
maradtunk tisztelettel**Ugry Mihály és Fia.**